

Bolivia kämpar mot hunger och fattigdom. Men EU vill inte låta landet bestämma hur problemen ska lösas. Den politik som EU förordar kommer att leda till ökad koncentration av jordägande, istället för en jämlik uppdelning av den odlingsbara jorden, menar Francisco Contreras och Lena Klevenås.

FOTO: DADO GALDIERI/AP/SCANPIX

EU prioriterar europeiska storföretag framför fattiga länders möjligheter att driva sin egen politik för att bekämpa hunger och fattigdom. Detta menar Francisco Contreras och Lena Klevenås som uppmanar regeringen att förändra EU:s handels- och jordbrukspolitik.

Sätt mänskliga rättigheter före vinstintressen!

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER Nya beräkningar från FN:s livsmedels- och jordbruksorgan, FAO, visar att världen under 2009 kommer att drabbas av historiskt höga nivåer av hunger och kronisk undernäring. Siffran uppgår nu till 1,02 miljarder människor. När Fredrik Reinfeldt nu tagit över ordförandeklubban i EU måste den största utmaningen vara att hantera den hungerskandal som pågår i det tysta. Samtidigt som vi är mitt uppe i en mat- och klimatkatastrof förhandlar EU:s nya handelsavtal med fattiga länder över hela världen. I de handels- och samarbetsförhandlingar som EU för med ett antal latinamerikanska länder har det blivit tydligt att EU-kommissionen i första hand tar hänsyn till de europeiska storföretagens intressen. Detta sker på bekostnad av de latinamerikanska ländernas möjligheter att själva välja sin politik för att bekämpa hunger och fattigdom. Företagens rättigheter ska utökas och skyddas medan staternas handelsutrymme krymper. Det är inte en tillfällighet att två av de fattigaste länderna i Latinamerika, Bolivia och Ecuador, har känt sig tvingade att lämna förhandlingarna.

EN NYLIGEN FRAMTAGEN studie av Kommerskollegium (2009:3) visar att frihandelsavtal med EU kan innebära risker för välfärden i fattiga länder. Tullinkomsterna, som ofta är en betydande del av fattiga länders skatteinkomster, minskar. Den lokala framväxande industrin kan få svårt att konkurrera med de europeiska företagens stordriftsfördelar, vilket i värsta fall leder till att industrialisering-

en i dessa länder avtar. Eftersom utvecklingsländer redan har god tillgång till EU:s inre marknad, så handlar frihandelsavtalen främst om att det är EU som ska få bättre tillgång till utvecklingsländernas marknader.

ÖKAD FRIHANDEL utan bindande regelverk för transnationella företag vad gäller mänskliga rättigheter, arbetsrätt och miljö, kommer sannolikt att öka fattigdomen. De enorma stordriftsfördelar som transnationella företag har gör det ytterst svårt för fattiga länders industrier att komma ifatt och kunna konkurrera, samtidigt som vinsterna av globaliseringen stannar i fåtalets fickor. Eller som statsminister Reinfeldt uttryckte det när han var på Island: "Vissa storföretag agerar globalt så att de försöker ställa länder och regeringar mot varandra. De vill betala mindre i skatt men samtidigt få ut mer av skattebetalarnas pengar."

Den typ av frihandelsavtal som EU-kommissionen försöker få till kommer att spä på den globala process som i dag pågår, där storföretag äger alltmer av den odlingsbara marken. Transnationella företag tar över ofantliga områden för gruvbrytning och storskaliga odlingar för att producera biobränslen, djurfoder och pappersmassa.

För denna ensidiga produktion krävs stora mängder kemikalier som förorenar mark och vatten, vattenbristen blir på många håll akut och fattiga människor tvingas lämna sina samhällen. Det många länder behöver i dag är tvärtom djupgående jordreformer där den odlingsbara jorden fördelas mer jämlikt

och där inte minst ursprungsfolkens rätt till sina territorier respekteras. Ökad koncentration av jordägandet kommer att bli förödande för människor som redan i dag hungrar.

Alla politikområden ska enligt EU:s styrdokument bidra till fattigdomsbekämpning men i handelsförhandlingarna med Latinamerika står detta mål i tydlig konflikt med målet att öka de europeiska företagens marknadsandelar.

Vi uppmanar nu Sveriges regering att verka för att:

- Skapa bindande och utkrävbara regelverk för europeiska företag vad gäller mänskliga rättigheterna och miljö.
- Se till att EU:s handels- och jordbrukspolitik fokuserar på att utrota hungern och fattigdomen i världen och inte hotar rätten till mat, vatten, jord och territorium.
- Ge fattiga människor möjlighet att själva göra sina röster hörda genom att öppna EU:s handelsförhandlingar för insyn och folkligt inflytande.
- Ratificera det tilläggsprotokoll som skulle möjliggöra för individer och grupper att utkräva ansvar när deras ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter kränks.

Du kan vara med och sätta tryck på regeringen genom att skriva under namnsamlingen med dessa krav på www.rentmjol.nu. Den överlämnas till EU-kommissionen och svenska regeringen på ett riksdagsseminarium den 14 oktober.

FRANCISCO CONTRERAS
ordförande Latinamerikagrupperna
LENA KLEVENÅS
ordförande FIAN Sverige

Evolutionsträdet ser inte alls ut som en gran, en ek med rötter och flera förgreningar på varje förgrening är en mer korrekt liknelse, skriver Anders Hesselbom.

FOTO: BJÖRN LARSSON ASK/SVD/SCANPIX

Evolutionsteorin ger oss svar på frågan om vårt ursprung

REPLIK Svar till Hermundur Eidssons inlägg om evolutionen lördagen 29 augusti.

Den moderna biologin brukar säga att människan är ett djur, precis som andra djur. Det betyder inte att vi är exakt lika alla andra djur – olika arter har utvecklat olika egenskaper, och inga är exakt lika andra.

Människan har till exempel utvecklat god fysisk uthållighet och en stor hjärnbark (den del av hjärnan där bland annat tankeförmågan sitter).

Däremot är vi ett djur, vår biologiska klass heter däggdjur och vi tillhör ordningen primater tillsammans med gorillan, orangutangen och schimpansen.

Att många söker svar på frågan om vårt ursprung betyder inte på något vis att vi inte vet. Evolutionsteorin är en av den moderna vetenskapens stora framgångar, som inte bara svarar på frågan om vårt ursprung och i detalj förklarar hur det gick till, den är även användbar utanför biologin.

Jag delar inte alls din uppfattning om att evolution inte beskrivs inom populärvetenskapen, jag har sett intressanta artiklar i både Illustrerad vetenskap och Forskning och Framsteg, och på tv visas ibland filmer med professor Richard Dawkins eller mannen som vigt sitt liv åt evolutionsteorin, David Attenborough.

Evolutionsträdet ser inte alls ut som en gran, där arter brutit sig loss från en nutida gemensam släkting. En ek med rötter och flera förgreningar på varje förgrening är en mer korrekt liknelse.

Varje geografisk separation av en grupp organismer leder till förändringar som inte representeras i andra grupper av organismer, och dessa tenderar att separera igen.

Människan gör mycket sen entré på trädet, långt ute på en gren, som förgrenats många gånger från det att vi lämnade en gemensam släkting med grisen, eller ännu tidigare fisken.

Människans historia går knappt tvåhundra tusen år tillbaka, medan livet har en historia som är miljarder år gammal.

ANDERS HESSELBOM
evolutionsteori.se

DEBATTERA MERA!

Skriv till oss på: debatt@fria.nu

Debattredaktionen förbehåller sig rätten att korta och redigera texterna som sänds in. Ett urval av artiklarna publiceras på vår hemsida.